

"EDINOST"
izhaja po trikrat na teden v šestih izdanjih ob **soreklini, četrtek in sobotah**. Zjutranje izdanje izhaja ob 6. uri zjutraj, večerne pa ob 7. uru zvečer. — Obujno izdanje stane: za jeden mesec 1. — 10. izven Avstrije 1.40 za tri meseca 2.60 za pol leta 4. — za vse leto 10. — Na spročku brez vložene naročnine se jemlje ozir.

Poznanične številke so dobivajo v prodajalnicah tobaka v Trstu po 2 nr., v Gorici po 2 nr. Soborno večerne izdanje v Trstu 2 nr., v Gorici 4 nr.

EDINOST

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

Vseučilišče — kako pak!

Sedaj, ko je Italija — ta blažena Italija — v denarnih ekripeh, in sicer v tacih, da jej grozi — kakor poroča tretja številka „Obtornega lista“ avstrijskega — splošni bankeroti, sedaj iščejo razni „odrešeniki domovine“ rešitve v toliko sovražjeni Avstriji, ali z drugimi besedami: ker ni paše v lastnem zelniku, pa bi se radi zatekli v avstrijsko zelje. In gorje tistem, ki brani avstrijski zelnik! Gospoda ne poznaš Šale: kar ne gre z lepa, pa mora iti — tako mislijo — z grda.

Takov je program naših „italianissimi“ in ne za las drugačen.

Seveda: mar ni zadost, da redi Avstrija na tisoče potrebnih in bednih italijanskih podanikov — inozemcev, kateri jemljejo kruh izpred ust avstrijskim delavcem?! Sedaj pa naj Avstrija osnuje še laško vseučilišče, to je zavod, na katerem bi se kreplil in mnogil uprav tisti živelj, kateri ne hrepeli po ničemer tako iskreno, kakor po tem, da se naše „nerešene“ pokrajine prej ko prej pri-družijo Italiji. Te pokrajine so tisti lepi zelnik, v katerega upirajo razni irredentovci poželjive svoje oči.

Avstrija naj zida na svoje lastne stroške italijansko vseučilišče, sedaj, ko bode onemogla Italija vsled nastale bede prisiljena zapreti mnogo svojih lastnih univerz.

Avstrijska vlada bi morala res imeti zavezane oči, da ne bi videla kričeče ironije, katera tiči v zahtevi po ustanovitvi laškega vseučilišča. Italijanski šovinism je res zelo podoben pangerman-ski nadutosti. Kakor meni nemški Mihel v svoji domišljavosti, da sega nemška država res tako daleč „soweit die deutsche Zunge reicht“, tako si domišlja sanjavi, sam va-se zaljubljeni Italijan, da sega laška država tako daleč, kakor daleč sega „njegov“ jezik. Čudno bi bilo zares, ako ta dva jezika kdaj trčita drug ob druga prako nas Slovencev. Bog ve, ali bi si ostala tudi potem tako dobra prijatelja, kakoršna sta dan danes?!

In ker je domišljavost italijanskega radikalizma zabludila že tako daleč, da smatra našo Primorsko za nekako „podaljšano Italijo“, se ni čuditi, da zahteva za to „podaljšano Italijo“ tudi laškega vseučilišča, na katero bi potem prihiteli

razni „profesorji“ in dijaki z onih italijanskih vseučilišč, ki se najbrže in skoro razpuste vsled pomanjkanja sredstev za njih vzdrževanje. In vse to naj se zgodi na stroške Avstrije, vse to naj bi plačevali tudi slovenski davkoplačevalci! To bi bilo zares lepo, ako bi Avstrija sama vabila nasprotnike v deželo in jim po vrhu tega še plačala potne in druge stroške!

Nastaja nam torej vprašanje: izpolnil res avstrijska vlada to gorečo željo naših italianissimov iz radikalnega in — konservativnega tabora? Ali se pokaže res toliko naklonjeno — ne italijanskemu življu avstrijskemu na sploh, kateremu želimo vse dobro —, ampak le ónim radikalcem, kateri bi hoteli rajše danes nego jutri zrušiti sedanje mejnike med Avstrijo in Italijo ter jih prestaviti tja kam na Notranjsko? Nadejamo se, da ne! Nadejamo se to, čeprav vemo, da je pri nas marsikaj mogče. Toda položenje na Primorskem sploh je tako jasno in pogubni cilji izvestnih dobro poznanih strank kakor njih zvezze z neprijatelji Avstrije so tako očitne, da bi mogel le slepec zgrešiti pravo pot, na kateri jedini je iskati koristi za državo našo. In ker je stvar vendar tako jasna in ker smo uverjeni, da mile domovine naše ne zapusti njo dobr angelj varuh, ne moremo in nismo se odreči nadi, da merodajni krog na zahtevo italijanskega vseučilišča odgovore z odločnim: n.e!

Ker nam ni navada prikrivati svojih misli, ampak hočemo zastopati svoje načere in svoja načela možko, odločno in ne glede na jesno ali na levo, povemo danes še enkrat — kar je menda itak znano —, da nismo prijatelji sedanjemu vladnemu zistemu v Avstriji. Ali na avstrijskem patriotizmu in na lojalnosti sedanjih odločajočih krogov do vladarja in domovine ne smemo in tudi nočemo dvomiti, zbor česar hočemo vztrajati pri svojem menenju, da morda ni več daleč tisti dan, ko zadobi naša primorska politika drugo smer, odrekši se starim predskokom in starim — tradicijam. V tej nadi svoji imamo Slovenci dobrega in mogočnega zaveznika: državni interes. Pred tem zaveznikom našim mora se prej ali slej ukloniti vse, kar čuti avstrijsko.

Preobrat se mora izvršiti, naše živ-

„Nikamor ne grem od svojega otroka. Ž njim me raje pokopajte!“

Povsed po vasiči si videl ženske v grudah, kjer so govorile o tem, kar se je bilo zgodilo. Možki so se sem in tja spogledovali in se popraševali, kaj bo sedaj z Žganom, kam je Bastiano?

Dva dni pozneje je vabil mrtvaški svonji ljudi za pogrebom. Spremljala je blago pokojnico — to se more reči — očla vas. Vsi smo spoštovali nekdanjo „prima donna“. Tako si je menda mislil tudi gosp. Žetko, rekši odločno:

„Nekdanji pevki zadnjo čast!“ In zajedale so orgle tako tožno, tako milo, da so našim vaščankam kar privrele solze iz očej in kapale neprestrožene na tla. Pozneje, kakor da se je zavedel svojega dostojanstva in veličanstva smrti, zabučale so orgle veličastno, kakor da ališči hvaliti neskončno Modrost iz grobov mrtvih. Žetko je pel sam pokojnici za večni mir, in tudi njegov glas je bil veličesten, samosvesten kakor bi hvalil božjo previndost in prepeval zmagoslavne pesmi svoje ljubezni. Zdalo se mu je, da Marija le spi. Hoteč se umakniti nevšečnostim v življenju, zaspala je kot zaspi otrok,

ljenje mora zadobiti drugo smer. Laško vseučilišče bi pa bilo le nova in močna zapreka na poti do preobrata, zbor česar smo uverjeni, da se vlada na vse peticije, resolucije in tirade v prilog laškemu vseučilišču odzove z odgovorom: Laško vseučilišče, kaj pak!

Interpelacija

poslanca Jenka in tovarišev na vis. c. kr. vlado, stavljeni v seji deželnega zbora ist-skega dne 30. januarja 1894.

Načelo, da troba z vsemi mogočimi sredstvi odrivati in zatrati slovenske jezike, opazovali je v vseh vejah avstrijske državne uprave. Tudi poštna in brzojavna uprava ne zaostaja, nego izvaja to načelo z vso doslednostjo in na prav silovit način.

Pri pošti in brzojavu v Primorju nimata veljave hrvatski in slovenski jesik, pač pa nemški in italijanski. To je posebno razvidno iz poštnih poščarov, na katerih so nahajajo samo tuja ali pokvarjena imena. Prvotna imena krajev so izključena in se samo z veliko težavo doseže, da pride tako pravo ime tudi na poštni početak — na drugo mesto. Napisi na poštnih uradih so vedenoma nemški in italijanski in povez se usilujejo nemško-italijanske tiskovine.

Dà, celo Madjarščina ima v naši deželi že veljavo, vedjo nego hrvaščina in slovenščina!

Listi, oddani na postajah v Istri in na Kranjskem pri ambulanci, vozodi se in Reko v Št. Peter, dobe početak: „M. kir. posta Fiume Ss. Peter Között“.

Posebno predzno postopek se v Primorji s pošiljatvami, hrvatsko ali slovensko neslovjenimi. Zavrača se jih, mesto da bi se dostavljajo adresatom. Poštni odpravniki nečejo ali ne smejo poznati pošt in krajov, ki so v deželi, ako se na naslov ne pripisuje tudi pokvarjeno „oficijelno“ ime! Ako se oglasita nered v javnih listih, ne preiskuje se zadova stvarno — kakor pridejo ravno sedaj nekateri služaji v Pulji — nego zasleduje se pričetitelje! Ako se kdo pritožuje naravnost pri c. kr. poštem in brzojavnem vodstvu v Trstu, kakor n. pr. to dela pravopisani že več let z ulogami v slovenskem jeziku, opravdava se nered z uradno lepimi nemškimi izgovori, ne da bi se ga odpravilo.

Da je mogoče doznavati za vse slučaje nereda in zavračanja, da bi se beležilo vsaj vsak slučaj, za katerega se zve, navedlo bi

da se, nevedoč za nečne pogibelji, naslednje jutro prebudi zdrav in vesol.

„In večna luč naj jej sveti“, odgovoril je Žetko na pokopališču, poleg je še vadnih, da bi Bog njemu dal svojo pomoč do konca, da smrti, ko upa, da zopet ugleda svojo ljubljeno Marijo tam v boljši deželi.

Na Marijino krsto je zagrmela zemlja, votlo je donelo preko pokopališke ograle; tam gori pod Nanosom pa je stal mož, stari Žgan — nikdo bi ga ne poznal več — in vplil neprenehoma:

„Prodal sem hčer, ubil sem jo, ubil, uh! Lah me je osleparil za premoženje, samo da bi dobil mojo Marijo v kremlje. Uh, pa je ni dobil in je ne bo. Sem pojdi, sem, golobica moja; ne boš ti Lahonova žena ne. Marija, kam greš? Marija...! Marija...! Pamat se mu je zmešala, kako bi se mu tudi ne?“

Drugi dan po Marijini smrti prišel je v vas Bastianov stric, Žanino. Izvedel, da se mu je sinovec oženil, prijet so je kar za glavo. Ko so mu začeli ljudje praviti, kako je bilo na dražbi in kako je sedaj z Žganom posestvor, gledal jih je nekoliko časa, potem se jim pa zasmehjal na vse grlo:

Oglasi se račune po tarifu v petitu; za naslove z debelimi črkami se plačuje prostor, kolikor obsegava avdahov vrste. Poslana osmrtnica in javne zahvale, domači oglasi itd. se računajo po pogodbah.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu: ulica Caserma 8. 13. Vsako pismo mora biti frankovan, ker ne poškodovan je ne sprejemajo. Kopipisi se ne vradojo.

Naročnino, reklamacijo in oglase sprejema upravnštvo ulica Caserma 13. Odprte reklamacije so proste poštnino.

„V edinost je moč!“

PODLISTEK.

(12)

„Prima donna.“
Dogodbisa iz našo vasio. — Spisal Dobravec.
(Konec).

Bog joj ni dal skušiti še večjega trpljenja*. Ta glas je šel od hiše do hiše. Bastiano je isginil, da nihče ni vedel, kam. Ode Žgan je hodil v svatovskem oblačilu od sosedu k sosedu, govoril je pa samo besede:

„A, a, ali ste videli? Bog me je zopet pogledal. Vsel mi je hčer. Bog me je udaril. Sedaj, sedaj, uh! Ljudje so skomisgali s rameni in si pripravovali, da Žgan ni s pametjo več v redu.“

Najbolj je žalovala Marijina mati. Rova si je očitala, da je sama kriva vsega, ker je nepremiljeno prisilila hčer v to svezo. Ni se dala utolačiti. Misel v bodočnost, misel v najbljijo preteklost jej je bila mučna in se danost je tiščala na ubogu starico z vso silo neizprosne svoje moći. Svetovali so jej, da bi šla prvo dni kam strani. Ali ona je zavrnila vsak tak nasvet odločno:

se jih brezitevilno. Ali ker to ni lahko moč, navaja se tu najmanji del, samo nekatero novejše slučaje, tičode se pošiljatev ene same osebe.

List oddan dne 28/8 m. l. v Podgradu in naslovil: „Truške v Koperščini“ prišel je dne 8/9. m. l. „retour“. Koli da je potoval, ni razvidno, pač pa je na njem tudi poštni početak: „Koprivnica 22/8.“ Na dotično slovensko pritožbo odgovorilo je poštno in brzojavno vodstvo v Trstu dne 20. septembra m. l. št. 28-142:

„Über Ihre Beschwerde vom 8. d. M. wird Euer Wolgeboren bekannt gegeben, dass der rück folgende Brief, wie die diesfalls gepflogenen Erhebungen ergeben haben, aus Verschen eines Postbediensteten in Triest irrthümlich an die Bahnpost Triest-Wien und von dieser ebenfalls irrthümlich nach Illir. Castelnuovo zurück expediert wurde.“

Ob dieser sehr bedauerlichen Fehlleitung wurde gegen den Schuldtragenden das Amt gehandelt.

Der k. k. Oberpostdirektor
Pokorný s. r.«

Na prvi pogled je jasno, da so v tej rešitvi prikriva resnica. Sicer pa po toliki zgubi časa, po tolikem trudu in ko se je za poštnino plačalo 25 kr. — poštno vodstvo ne skrbi za to, da bi list sprejel adresat, nego vrne ga — „irrtümlich“ zopet — odpoljilatelju!

Taka vračanja pošiljatev niso slučajne pomote, to se godi redno, to je nobelo!

Dopisnica, naslovljena v „Vodnjan“, vrnila se je iz „Vodnjan“ z opasko: „nach Vodnjan B. nicht geturn — retour“. Ni se hotelo popraviti nereda, nego dopisnica morala je „retour“ v roke odpoljilatelja!

Celo poštno hranilnični čekovni nakazi, naslovjeni „Vodnjan“, vračajo se iz „Vodnjan“ z opasko: „Adressat unbekannt“. List, naslovljen v Podgrad, poslan je bil teden iz Poreča v Buzet. Drugi list, naslovljen iz Ljubljane v Poreč, vrnjen je bil tudi teden iz Tare z opasko: „retour al Timbro, a Torre econosciuto“. Pošiljatev, naslovljene v Tržič na Goriškem, gredo vse v Tržič na Gorenjsko.

Pošiljatev, naslovljena v Opatijo, vrnila se je iz Ptuja. List, naslovljen v Opatijo, začel je nekam na Ogersko in vrnil se je z madjarsko opasko.

Slohi se opazuje, da bi bilo varuhom sedanjega nezdrugega stanja skrajno neprijetno, ako bi prišlo pravo ime naše svetovno znane Opatije do veljave. Za to so mu tudi

Ljudje moji ljubi, mari mislite, da jaz ne vem, kaj delam. To je moje in nikogar drugega. Jaz sem kupil in jaz sem prepisal. Če je Žgan verjet Bastianu, naj ga sedaj Žgan plača, jaz sem ga zapoldil domov. Zadost ne rednosti in nenadnosti mi je napravil ta čas. Ker ni hotel mene slušati, naj pase doma očetove koze. Žal mi je za dokle, žal mi je splet Žganove rodovine. Midva bi se bila že kakorkoli sporazumela, ko bi bil starec poslušal mene. Toda on je raje slušal mojega sinoveca. Star trgovec pa se udaja mlademu. To ne gre. Saj smo že kaj skusili na svetu!“

Našim ljudem se jo tedaj Žanino zeljal prikupil. Veliko raje bi ga videli v Žganovi hiši kot Žgan samega. Mož je bil vsaj pravilen. Ko je izvedel stari Žgan, da je poleg hčerine izgube opeharjen tudi za svoje najlepše nade, jel si je puliti lase s sive glave. To ga je stokrat hujšo zadelo nego smrt v hiši. Zhejal je iz hiše, iz vasi v gozd.

Stari Žanino je pripeljal nekaj tednov pozneje v našo vasio drugega sorodnika, ki je izkušen trgovec, varčen, pošten mož. Žganki, ki še vedno žaluje po Mariji, dovolil je brezplačno stanovanje v hiši do smrti in

odrekli prostor na poštnem pečatu, zato ga ni najti v glavnem seznamu pošt niti v oklepih, zato se mu tudi v dodatku k temu seznamu ni dovolil skromen kotiček, kakor drugim slovanskim imenom, zato tudi skrajno slednostjo zavračajo pošiljatve, naslovljene v „Opatio“ in ne v „Abbazio“.

Da se ta nered pri pošti in brzojavu vzdrži, odnosno, da se nas hoče s tem redom prisiliti, da ne bi naslovljali pošiljatev v svojem jeziku, za to ima poštna uprava posebno sredstvo. To je nemška knjiga: „Verzeichniss der Post und Telegrafenämter. Verfassat im Post-Cour-Bureau des k. k. Handelsministeriums“. To knjige ima vsak poštni in brzjavni učad. V njej se nahajajo vse „oficijelne“ imena — nemška, madjarska, italijanska in potujčena ali pokvarjena — po abecednem redu. Slovenska so izključena iz abecednega reda in k večjemu pripisana v oklepih, da jih pri najboljši volji ni mogoče najti. V knjigi nahaja se sicer zadej še „Verzeichniss jener Orte, welche außer der gewöhnlichen Benennung noch in einer andern Sprache oder Schreibart vorkommen, mit Hinweisung auf diejenigen Namen, unter welchen sie im Haupt-Verzeichnisse zu finden sind“; ali preveč časa bi zgubil veden uradnik, ako bi hotel iskati najprej v glavnem seznamu, potem v dodatku in iz tega zopet v glavnem seznamu! Zato se nikdo ne osira na ta dodatek in nored ostane vedno reden, kakor razvidno iz prej navedenih samo nekaterih slučajev, kakor tudi posebno še iz slednjega:

Prvopisani hotel je v Zagrebu oddati telegram v Podgrad. Pogledalo se je v abecedni seznam in izjavilo, da tako brzjavne postajo ni. Na ponovljeno zatrdirlo, da je v Istri, ni se gledalo v dodatek, nego vprašalo Trst, je li res taka brzjavna postaja. Potom stopri sprejel se je telegram.

Sicer pa je že s tem, da so se naša imena izključila iz glavnega seznama in potisnila v dodatek, kaj prozorno izrazeno, da se nas smatra za inferiorni narod! Še bolj pa z nadpisom, katerega nosi dodatak, kjer se delo razlika med „gewöhnliche Benennung“ (ki pomenja toliko, kakor tuja ali potujčena ali pokvarjena imena, ne pa narodna) in med „andere Sprache oder Schreibart“ (ki pomeni slovansko jezik in pravopis).

Podpisani obsojamo z vso odločnostjo tako, samo avstrijske vlado vredno postopanje in stavimo slednja vprašanja:

1. Hočeši visoka c. kr. vlada odpraviti nered pri poštni in brzjavni upravi,
2. Hočeši v to svrhu posebno še:
a) zamenjati s pravilnimi vse one poštni pečate, ki nimajo pravih narodnih napisov;
b) izdati seznam pošt in brzjavnih uradov tako urejen, da bodo vpisana v abecedni red tudi ona imena, katera rabi naš narod, in s tem odpraviti žaljivi, nepraktični dodatak?

Poreč, 25. januvarja 1894.

Janko, Vjek. Spinčić, D. Seršić, Fr. Flego, M. Mandić, dr. M. Ladinja.

Interpelacija

na visoko c. kr. vlado, v roke njeg. prevzetenosti gospoda ministra pravosodja, stavljeni v seji dež. zborna istreškega dne 29. januvarja 1893.

Glasom določbe §. 1. državnega temeljnega zakona z dne 3. oktobra 1861. št. 98. drž. zak. člani deželnega zborna niso za svoje v zbornici izredno govorje odgovorni drugemu, nego istemu zboru in se torej ne smejo preganjati sodniški radi svojih deželnoborskih govorov.

Člen tega deželnega zborna, Matko Mandić, izstil je v seji dne 13. septembra 1892. govor, koji je bil tiskan v št. 39. leta 1892. lista „Naša Sloga“ v Trstu.

Ker se je neka zasebna oseba čutil žaljivo po tem govoru, učila je pri c. kr. deželnem sodišču v Trstu kazensko ovadbo proti poslancu Mandiću, kateri pa se je sklicoval na svojo poslaniško imuniteto.

Ker zasebni tožitelj ni priznal, da se je dotedeni govor izstil v zbornici, obrnilo se je omenjeno deželno sodišče tržaško v tej zadevi do predsedništva te zbornice. To pa je izjavilo z dopisom z dne 20. marca 1893. št. 1586. da mu nič ni znano o rečenem govoru, ker se ne nahaja v stenografskem zapisniku deželnega zborna.

Ostanjajoč se na to izjavo učila je zasebni tožitelj obtožico proti poslancu Mandiću, ki je postal mej tem pravomsredna.

Po tem postopanju kráile se je na eklatantnem način imunitetno pravo poslanca, zajamčeno mu v gori navedenem temeljnem zakonu; a treba vedeti, da temeljni zakoni sestavljajo ustavo kraljevin in dežela, zastopanih v državnem zboru.

Ker je v prvi vrsti visoki vladni nalog in dolžnost pasiti, da se ne kráijo ustavno zajamčene pravice, stavljajo podpisani nastopno vprašanje:

1. Ali so posnana visoki vladni gori navedena dejstva;

2. Kaj misli storiti visoka vlada, da se varuje imunitetno pravo, zajamčeno v temeljnem zakonu z dne 3. oktobra 1861. št. 98. D. Z., poslanca Matka Mandića in drugov, kajih govor niso zabiločeni v stenografskem zapisniku deželnega zborna, ker so bili izredeni v hrvatskem ali slovenskem jeziku?

Poreč, dne 29. januvarja 1894.
Janko, Vjek. Spinčić, D. Seršić, Fr. Flego, M. Mandić, dr. M. Ladinja.

milionov, moj temi 345 milijonov za vojsko. Po izpovedbah profesorja Pederzollija poseduje kaj le deseti del vseh Italijanov (to je: moj 30 milijoni prebivalcev le 3 milijoni), vse drugi, 27 milijonov ljudi, nimajo absolutno ničesar v svoji posesti. Od tistih treh milijonov, ki kaj posebujejo, jih je pa dva milijona takih, kateri raspolagajo z letnim dohodom le borih 250 lir, ali v našem deželu: sto in osem geldinarjev petinsedeset deset krajevjev. To je vendar premašo sa slahernega človeka in tudi na najboljšega polentojedca — kamo-li za celo družino?

Po toj statistiki je le trideseti del Italijanov (1 milijon) v stanu potrošiti 108 gld. 75 kr. na leto iz svojega posestva. In še v tem milijonu jih je mnogo, ki se preživljajo še ubornejše, kajti država zahteva na leto 1650 milijonov, kar znaša 55 lir ali 24 gld. na vsako glavo ukupnega prebivalstva.

Nauk — tako vsklik „Reichspost“ — ki se nam kar usiljuje iz teh podatkov: tu se ne da popraviti ničesar s puško in sablo. Socijalno vprašanje Italije treba rešiti drugače.

Taka je torej slika iz one dežele, v kateri cvetojo citrone.

Političke vesti.

Deželni zbor Silezijski se je zaključil včeraj.

Razprava proti „Omladini“. Včeraj sicer ni bilo razprave, ker je bil praznik, a sodišče je dalo zapreti zaupnega moža Grossmannia, doktoranta medicine, kjer je baje prišel krivo.

Hrvatski madjaroni. Včeraj so prišli v Zagreb predsednik ogrske poslanske zbornice in 14 madjarskih posancev. Isto je „prešern“ pozdravil predsednik kluba „narodne stranke“. Zveder je bil sijajan banket na čast gostom. — Bodite jim v tek!

Cerkveno-politička presnova na Ogrskem. Parlamentarna pravosodna komisija je razpravljala včeraj o nekaterih paragrafih zakonskega načrta o cerkveno-politički presnovi. Poslanec Polonyi je predlagal, da se izrede nezaupnica pravosodnemu ministru Sislagyu, a komisija je odklonila soglasno ta predlog. Zanj je glasoval Polonyi sam.

Položaj na Ogrskem. Kakor poroča Dunajska „Reichswehr“, je splošni politični položaj na Ogrskem tak, da bodo moralo Wekerlevo ministerstvo odstopiti v kratkem. V kratkem bodo katolički shod na južni Ogrski, in isti utegne dati smrtni udarco sedanji „epizodni“ vladi.

Zdravje ruskega carja. Iz Peterburga javljajo včeraj opoldne: Car nima več moči (vrodine). Truplo se ojačuje. — Privatni brzjavci poročajo dunajskim listom, da preide več tednov, predno car okreva popolnoma. Zdravnik nasvetujejo, da odpotuje car na jug, pod milješje podnebje, kajti, ako bi se bolezen obnovila, utegnila bi imeti jako resnobihi posledic. — Nemški cesar je brzjavno izrekel svojo „iskrone“ čestitko na tem, da se je obrnila nevarna bolezen na boljše. Nemškemu odposlancu v Peterburgu je naročil, da mu poroča slaherni dan o carjevem zdravju.

Italija. Včeraj so zaprli v Massi anarhističkega vodjo Gattinija in še njim še druge tri anarhiste. Začeli so jih v gorovju; ko so vojaki obkolili anarhiste, padel je nek major planinskih lovcev raz neko skalo, kakor štiri metre globoko. Pobil se je prav izdatno. — Kralj je izdal včeraj poseben ukaz, po katerem naj prevzame general Heuch začasno vodstvo prefekture v Massi. — V Carrari so zaprli včeraj nekoga Baldinija, voditelja anarhistov. — V Kataniji (Sicilija) so našli pred žrebarnicco dve bombe. Sploh pa je po vsej Italiji „mir“.

Nemško odposlanstvo na Dunaju. Politički krogci so trdili, da ostane kot nemški odposlanec na Dunaju knez Reuss že zvok tega, ker so je nemški cesar pomiril z Bismarckom. To trditve pa je popolnoma ovrgla včeraj, po kateri je že imenovan Reussov naslednik. Isti je grof Filip Eulenburg, ki prevzame vodstvo nemškega odposlanstva baje v dveh mesecih.

Različne vesti.

Telegrama „Edinstvo“. Rim, 2. februarja. Danes ob 7. uri zjutraj presenetila mesto stražanska čudna prikaz. Po vseh

vojnaščah so trbili na oboroženje. Ljudstvo velro proti kraju, kjer so je čudna prikaz spuščala na zemljo. Strah pa je minil, ko so spoznali velikanski srakoplov z ravnimi obrazi. Barbiquem govoril navdušeno, ljudstvo jih obdarovalo krasnimi slovenskimi trobojnicami. Na srakoplovu vse zdravo. Po preiskavah raznih zvezdogledov, ki se tudi polježe ž njim, je pričakovati pribor v Trst jutri ob 10. uri zvečer. Pred mestno palačo bodo si jajen sprejem. Od tu odhod na „Šekolovo maskarado.“

Šiška pri Ljubljani 2. februarja. V današnji seji za „komarje“ obča navdušenost. Anžakov Tinček predlagal, da bi bilo častno, da se udeleži letos deputacija tudi maskarade „Trž. Sokola“, predno se popelje na „komarjevo nedoljo“. Ta predlog je bil usprejet enoglasno in navdušenimi „živio-klici“ s pripono Blažkove Urake, da se maskarade udeleže v pristno-domaćih siškarških oblekah.

Zupan.

Tržaški „Il Mattino“ o okoličanah. — Da tržaški „Il Mattino“, organ takozvane „konserativne“ stranke v Trstu, ni v stanu pisati o tržaških mestnih in okoličanskih Slovencih, ne da bi jih črnili, usramoval ali smetil, trdili ter dokazali smo že večkrat v našem listu. V tem obsiru pač ne začaja „Il Mattino“ za najbolj zagrizjenimi liberalnimi italijanskimi listi, dà, lahko se redi, nadkriljuje jih. Nov dokaz te resnice nahajamo v zadnji pondeljski številki. V tej številki popisuje „Il Mattino“ pod naslovom „Politerna Rossetti“ maškaradni plec ter slikajoč posamezne podobe, vzete večinoma iz svoje domišljije, piše mej drugim doslovno: „Due territoriali stretti, coi capelli incollati sulla fronte dal sudore e gli occhi smisuratamente aperti e inebetiti sono sballottati in tutte le direzioni itd. (Slovenski: dva okoličana trdnodrža se, z lašmi prilepljenimi na čelo od potu in z neizmerno odprtimi in neumnimi (bedastimi) očmi, suvana sta na vse strani itd.) — Jasno jo vsekomur, ki to bore, da je našemu prijatelju (P.), ki si je gotovo navlač izisli to sliko, le do tega, da smo naše poštene okoličane. Pri tem računa gotovo na hvalne svoje čitatelje. Z onimi, ki vzdružijo in podpirajo tako glasilo, naj bi se torej mi bratili, kakor se je od nas zahtevalo povodom zadnjih občinskih volitev! Takih prijateljev in navznikov varuj nas Bog, očitnih sovražnikov pa se ubranimo še sami. Naši delavci in pošteni okoličani, ki zvesto slušajo cesarju in državi in ki plačujejo obema davki v krvi in denarju, smetijo se po „konserativnem“ organu kakor vrgled neumnosti! Proti takemu pisarenju moramo v imenu žaljonega svojega narodnega čuta in ponosa protestovati najodločnejše. Slovenskim zasebnikom in društvom pa, ki žalibog podpirajo še precej izdatno z naročino ta list, stavljamo v resen prevdarek prašanje: „Smemo-li kakor narodnjaki priponoči, da obstaja list, ki nas vedno in povsod črni, usramuje in smeti? Seili ne pravi s podpiranjem toga lista dajati sovražniku palico v roke, da nas tepe?“ No, najmo že vendar enkrat biti podlaga tujčevi peti!

Lahonska neslanost. Te dni je objavila tržaška „babu“, dovitipen članček, v katerem bodo pobijati „po svoje“ deželnega poslanca g. vitezza Nabergoja, ker se je isti potegnil v deželnem zboru tržaškem za okolično, dokazujuč, da je nepravilno zahtevati od ubogega okoličana, da plača izdatne gasilne stroške v slučaju požara. V prav neslanem dovitipu povdarijo „babu“, da ima sicer g. poslanec Nabergoj kot „goatilničar“ tudi opraviti z vodo, kakor gasilci, vendar pa da jo velikanski razloček med temo opravilama. Ni, mi bi bili k temu „dovitipu“ še drugi. Mislimo namreč, da nimejo opraviti z vodo lo gasilci in prodajalo „italijanskega vina“, ampak tudi italijanski čašniki, kajti bač ujih opazko so stražansko — vodone. Posabno pa mora imeti pisac neslanega članka v „babu“ toliko vode v glavi, da bi se prav gotovo z isto moglo pogasiti služajno goreče občinsko gledališče. Res škoda, da je isto finančno že pogorelo!

Družbi sv. Cirila in Metoda ju poslala blagajničarica Tržaške ženske podružnice 400 kron in sicer 200 kron kot del rednih podružničnih dohodkov, 200 kron pa novoletnega darila, da se upiše podružnica v drug ž za pokroviteljico; sl. načelnik Ženske Dornberške podružnice nam je poslalo za l. 1893

tudi Žgan ima isto pravico, ko bi se kedaj povrnil iz norišnice.

Gospod Žetko še gospodari na našem koru ter prepeva — kakor mora vsak organizator — za žive in mrtve. Tudi njega je usoda Žganovo hišo močno upognila. Iz nezrelega mladeniča je postal resen mož. Otroci se ga nismo nikoli bili, in še danes, ko je vendar nekaj let, kar sem bival kot učiteljski pripravnik pri njem v večji družbi, spominjam se rad njegovih naukov o samostojnosti, o stanovski samozavesti ter o tem, kaj smo dolžni Bogu, domovini in narodu.

Nekaj let so še o vseh Svetih on, Ivanka in Žganka skupno krasili grob naše „prime donne“, potem ga je pa sapa zanesla tja na dolensko stran, kjer jo še sedaj zvest svojim nekdanjim uxorom. Ženil se ni in se tudi ne misli. Spomini pokojne Marije mu je vedao še tako živo pred očmi, da je sklenil vse modi posvetiti dolžnostim svojega stanu in ostati — samec. Naše vasice so gotovo še spominja, kako bi jo zabil, ko ne more pozabiti mladostnih spominov. Tudi mi vse se ga še spominjam, kakor se radi spominjam nekdanje „prime donne“.

100 gld. 75 kr., moj temi 20 gld. 35 kr., raddarnih donoskov, nabranih o poroki in novi madi; sl. „Narodna čitalnica“ v Vipavi je postala pokroviteljica z doneskom 200 kron; imenovana osoto je vrlo delavni odbor nabral moj udi in neudi, in sicer so darovati: g. Iv. Može 50 kron, Neimenovan 30 kron, g. Iv. Božič in soprog 20 kron, pr. g. dekan M. Erjavec 10 kron, g. župnik Ant. Hrvatin, g. R. knific, č. g. kaplan Rajčevič po 5 kron, g. Fr. Silvester in Neimenovan po 4 krone, g. A. Šekšek, g. Vidmar po 3 krone, gd. učiteljica Al. Bisejl, g. V. Ferant, gospa F. Ložar, g. M. Prhavec, g. sodniški adjunkt dr. J. Toplak po 2 kron, gg. Fr. Bratová, J. Bornot, O. Heinmayer, M. Hrvatin, Mašek, Iv. Mesenc, c. kr. sodnik Iv. Nosan, Al. Pegan, Er. Pegan, Alb. Perholec, Pušnik, nadučitelj Ant. Skala, Iv. Tomalič, Jos. Zacula po 1 krono, gostje pri otvoritvi posojilnice na Slapu v gostilni g. Uršiča 18 kron, drugi pot v isti gostilni 11 kron, o priliki godu g. R. Knific 7 kron, in vesela družba 1 krona, — Vč. g. župnik J. Ramoveč je izročil po rajnem pesniku Gestrinu darovanih 30 gld. Dalje so nam te naklonili: Sl. „Bralno društvo“ v Trebnjem 21 kron, odkupnine novoletnim voščilom, zložili društveniki; vč. g. župnik Šentgothardski Šlakar 10 gld., nabranih ob ustanovitvi nove občine Trojane, — največ je k tej imenovani sveti pripomogel vč. g. župnik Čemšnički Zelnik, daruječ 2 gld.; redoljubi v Brežicah oprostila novoletnim voščilom 9 gld. 28 kr. In sicer: gg. A. Lovšek, gostilničar Fr. Druščovič, nadelnik postaje Fr. Planinec in soprog, živinozdravnik I. Munda in soprog in pošljatelj c. kr. zemlj. knjigovodja A. Špindler po 2 kroni, gg. trgovce Fr. Varšec, adv. konc. Josip Šetinc, nadzornik Miroslav Hane, trgovec Leop. Schwentner, priv. uradnik J. Agreč in uradnik J. Rušman pa Neimenovan po 1 krona, g. M. Hane 78 kr., nabranih pri savskih delavcih na Čateži po krajevji; vč. g. župnik Anton Lednik v Podsredici 16 kron, složeni ob godu pred. g. kanonika Janeza Er. Bosina, dekana v Kostjem; g. prof. Rajko Perusek v Ljubljani izgubljeno stavo v znesku 10 kron; g. dr. Danilo Majaron na Dunaju 10 kron odkupnine novoletnim voščilom; g. Fr. Fajdiga v Sodražici 2 gld. 11 kr., nabранe v družbi, ki je imela v svoji sredi Slovana in Hrcegovine; g. Filip Kavčič na Razdrtem 2 gld. kot dar veselo družbe v Kavčičevi gostilni; g. Antonija Robek na Dunaju 3 krone, oprostila novoletnim voščilom; g. Leopoldina Kersnik-Rottova 2 krone, 40 vin., nabranih v resoli družbi v Stari Serki na Kočevskem za oprostilo mejebojnih novoletnih voščil; g. Fran Fajdiga v Sodražici 2 krone, in g. Marija Skrinjar v Sežani 1 krona v isti namen.

Izkreno se zahvaljujoč vsem naklonjenim nam dobrotnikom hvaleno omenjam, da so se odzvali rojaki po vseh slovenskih pokrajinih našemu povabilu glede oprostitev novoletnim voščilom, pričakujemo pa, da se odsovoje še v obilnejem številu.

Vodstvo drnžbe sv. Cirila in Metoda

Izkrena prečinja. Pisalo se nam: G. Fran Waschek, uradnik južne železnice v Trstu, 51 let star, srednje postave, z nekoliko osivolumi lasmi, pristrišeno polno bradò, veliko zaceljeno rano na glavi, oblečen v kratko simko suknjo temne kavne barve, z črnim, trdim klobokom, kateri ima tvrdkino marko „Rossi aus Triest“, je izgnil iz Trsta dne 10 januvarja t. l. Ker je mož nekoliko trpel na umu, je mogode: ali da tava kje okoli (sluti se na Kras), ali da se mu je pripetila kaka nesreča ali pa da je zblaznil in so ga morda vprejeli v kako bolnišnico. Ker je sedaj eksistencija vse obitelji odvisna od okolnosti, da se kaj izvirov o njem, prosimo izkreno, da bi blagonsklonjeno naznani gospodu Mahorčiču, načelniku južne železnice v Trstu, aki kdo slučajno pride na sled nasečnožu.

„Legna nazionale“ na Krasu. Tržaški in inozemski italijanski „patriotje“ nabirali so z velikim hrupom denar, s katerim so zgradili krasno „šolsko“ palačo ob cesti med sv. Križem in Nabrežino. Raztrobili so tudi na vse štiri vetrove, da je palača dogotovljena, da imajo že svojega „maestra“, kateri pa zastonj pričakuje — otrok, katere naj bi vsegjeval v „Leginh“ načelih. Čudno je to. Saj so bili vendar „spomenci“ gospodje okolo

„Lega“ popoloma osvedočeni, da je italijanska šola na slovenskem Krasu „silno potrebna“, da opili mladi narodčaj surovih „čavov“. Zakaj pa so sedaj kar na jedenkrat obmolknili? Kako jo to, da ne vidimo nikdar niti najkrajše vesti o „napredku“ gojencev „Legine“ šole v Sv. Križu niti v širokoustni „babu“, niti v nje vernem drugu „Independentiju“?... No, krasna „šolska“ palača utegne še služiti kot muzej, v katerem bodo izložili „Lega“ vso svoje goljufive nade in ponesrečene korake v polačenje trmastih kraških „čavov“!

Bralno društvo pri sv. Ivanu v Trstu vabi na maskerado, katera bodo v torek dne 6. februarja 1894. v kraško okičanah lastnih prostorih. Začetek bodo ob 8. uri zvečer in trajca do 4. zjutraj. Pri plesu svira orkester. Vstopnina: za gospode 50 nô, za gospe pa 30 nô. — NB. O polnoči si morsko maske sneti kinko. Maskam v nespodobnih oblikah je vstop prepovedan.

Pevsko društvo „Škala“ v sv. Križu imelo je v nedeljo dne 28. min. veselico, združeno z plesom. O tej prilikai dokazalo je društvo „Škala“, da je vredno svojega imena, kajti ono je res postal skala in to slovenska skala, ob katero se rasbija Kriška „cikorija“ svojo glavo, ne da bi mogla srušiti jo.

Veselica vršila se je v najlepšem redu, vkljub veliki množici ljudstva. Po obilnem obisku je soditi, da je bil gmotn vesek povoljen, vsakokor pa je moralni vesek takrat veselice velikansk, kajti naše ljudstvo je dokazalo tudi o tej prilikai, da jo vsaj toliko omikan, kakor so oni suroveži, kateri je pušijo s „čavimi“. Ta veselica nam utrjuje nade, da se jo znova ukoronil našredni duh v „magistratkom“ sv. Križu.

Bog dal, da požene v krepko, senčnato slovensko lipu!

Izbubila se je na plesu „Dolanskega podpornega društva“ v gledališču „Politeama“ dne 27. min. m. zlata zaprostnica. Kdor jo je našel, naj jo blagovoljno prineso vodstvu tiskarne Dolenc (Piazza Casserma st. 1), kjer bo primerno nagrada.

Razpisana je služba kontrolorja v c. kr. možki kazničnici v Gradiški s činom in plačo X. razreda in dolžnostjo položenja karloje v visokosti letne plače. Prošnjo, v katerih je skazati znanje nemškega, italijanskega in jednega ali druga jugoslovanskega jesike, je uložiti pri o. kr. nadpravdnosti v Trstu do 20. februarja t. l.

Policijko. Neki Mariji Karbučič, stanujoči v ulici S. Giacomo in Monte h. 4, ukradel jo včeraj na dvorišču Ralli neznan lepor novčarko s 34 gld. v gotovem denarju, ko je ogledaval menda krasoto „ruskih zibanic“. Okradena bodo imela investino slabo predpustno zabavo, tem boljje bodo pa imel. — Deželno sodišče v Ljubljani išče nemškega Josipa Janota, starega 20-22 let in njegovo 20letno „ljublico“ Marijo Baldauf iz Grada, ker sta tako sumljiva, da sta ukradla rasnega oblačila in perila. Paroček je pobegnil baje in Ljubljane v Trst. Najlepše je pa pri teh „zaljubljenih“ to, da sta baje brat in sestra. — Iz Curiga je pobe, nil preko Nemščine menda v Trst nek Aleksander Schneider, popotovalni agent za patentovane kurilne osnove. Pobegnil je pa iz lepe Švice znotega, ker ima nekaj denarja s seboj, sa katerim je jokajo drugi ljudje, za deparjem naureč, ne za sleparjem. Teško, da bodo mogel usviti mirno svoj „dobiček“ ob obali „sinje Adrie“. — Dne 2. t. m. so prijeli brezposelnega peka Franca Krivica, sina Jerneja Krivica iz Ljubnega, okraj Radovljica na Gorenjakem, kjer je postopal in prosjačil po Trstu. — Predpustno perutnino so si vzel neznani gospodje „Uzmoži“ po noči od 30. na 31. min. m. iz kleti poslopja h. 132/P, na novi openski cesti. Odnesli so namreč mešetarju za sonč Dominiku Koloviču 35 kokoši in po vrhu jednega purana. Značilno je, da straži to poslopje noč in dan jako hud „čičija“ pes, katerega pa sa tatoči, slutivši lepo kokošjo pečenko, omamili menda s koččekom klobasico. Kolovič trpi škodo okolo 35 gld. — 14letnega Lorence Kodeševiča iz Vipave so prijeli orožniki pri Rtačah, (okraj Podgrad v Istri) zaradi postopanja in ga pravili v Trst. Škoda za fantiča, ki se takó mlad že vozi po svetu v „častnem“ spremstvu bajonetov! — Večeraj so izročili sodišču 47letnega misarja Josipa G.

iz Praprotni pri sežani, ker je sumljiv toškega telesnega poškodovanja, kakor smo bili že sporočili. G. je oznenjen in oče petero otrok.

Sodnisko. 21letni težak Peter Buligatti iz Ronki si je hotel na plesu od 7. do 8. min. m. v gledališču „Politeama“ izposoditi zlato uro, vredno z veridico vred 19 gld., od nekega Brülla, seveda brez lastnikovega dovoljenja. Brüll pa je drznega tatu opazil in ga dal zapreti. Dne 1. t. m. je dobil Buligatti za svoj ponesečen poskus 2letno ječo.

Pisar Emil Curt-Breitung, 22 let star, iz Nauenburga na Nemškem, dobil je jedno leto ječo, ker je iznevoral svojemu gospodarju pri katerem je bil v službi na Lipskem, 366 gld. 67 kr. in s tem denarjem prišel v Trst, „zabavat“ se. Dobro zabavo je našel.

Pokušen samomor. 26letni uradnik Arthur F. iz Gorice je skočil dne 1. t. m. zvezcer v morje raz pomol Giuseppe. Kakor se sploh govori, hotel se je utopiti vsled dočaških preprirov.

Starost vladarjev. Najstarejši vladar v Evropi je papež Leo XIII., ki je v 84. letu, za njim pride 76letni veliki vojvoda luksemburški. Na celo leto mlajša sta pa kralj danski in veliki vojvoda saksko-weimarski.

Po 74 let imata kraljica angleška in veliki vojvoda meklenburški. 11 evropskih vladarjev ima od 80 do 70, pet od 50 do 60, jednajst od 40 do 50, dva od 30 do 40 in dva od 20 do 30 let. Najmlajši vladarji so kralj srbski, ki ima 17, kraljica holandska, ki ima 13 in kralj španški, ki ima 7 let. Vlada najdalje angleška kraljica in sicer že 56 let, potem avstrijski cesar 45 let, veliki vojvoda badenski vlada 41 let, veliki vojvoda oldenburgški in saksko-weimarski-eisenški ter vojvoda saksonski altenburgški vlada po 40 let. Štirinajst vladarjev evropskih že ne vlada 10 let, trije, knez Jurij schaumburg-lipški, knez Friderik waldeški in vojvoda Alfred koburski so pa že le letos nastopili vladanje.

O pivu. Na vsem svetu obstoji 51000 pivovarn, katera napravijo vsako leto 171 milijonov hektolitrov piva ter plačajo na davkih okoli 280 milijonov goldinarjev na leto. Nemščija ima največ pivovaren, ter napravi največ piva na leto; ima namreč 26.240 pivovaren, katera napravijo na leto 47½ milijonov hektolitrov piva. Za njo pride Angleška z 12.874 pivovarnami, ki napravljajo po 26 milijonov hektolitrov piva na leto, severna Amerika ima 2300 pivovarn ter pridelava 25 milijonov hektolitrov piva; Avstro-Ogrska ima 1942 pivovarn ki pridelajo 18 milijonov hektolitrov; Belgija 1270 pivovarn z 10 milijoni hektolitrov; Francija 1844 pivovarn z 8 milijoni pridelka. Gledé porabo piva kažejo nam nastopno številke, kje se piva največ popije. In sicer letna poraba piva se tako razdeli: na Bavarskem 221 litrov na glavo, v Belgiji 169 litrov, na Angleškem 143 litrov, v severni Nemščiji 88 litrov, na Švicarskem 37½ litrov, na Nizozemskem 33 litrov, v Avstro-Ogrske 32½ litrov, v Ameriki 31½ litrov, na Francoskem 21 litrov, na Švedskem 11, v Rusiji 5 litrov na glavo.

Najnovejše vesti.

Tropava 2. V sinočni jaro viharni seji vprejeli so v deželnem zboru sileziskem statut za mesto Tešin vkljub burni opoziciji slovenskih poslanec. Deželni zbor se je zaključil s to sejo.

Budimpešta 3. Kralj je dovolil, da se prepusti mestu Budimpešti brezplačno utrdba na takozvanem „Blocksberg“. Vojni minister je bil sahtoval za isto odškodnino 250.000 kron.

Belligrad 2. Pojutnjem bodo slavnosten obed v kraljevem konaku. Isteča se udeležijo med ostalimi: kralj, njegov oče razkralj Milan, vsi ministri, metropolit Mihalj, vodja ter pravki liberalne in naprednjaške stranke. Povabljeni so tudi razni pristaši radikalne stranke.

Peterburg 2. Ruski car je odkazal letno podporo 2230 rubljev vsako leto za 10 let grško-iztočni cerkv v Pragi.

Rio de Janeiro 2. Uporniki preskrbeli so si z nova živež. Uporno brodovje in utrdbe okoli mesta so streljali več ur drugo na druge. Dve ladiji sti nekoliko poškodovani. Ker nimajo pušek, ne morejo uporniki napredovati na suhem.

Paris 2. Francoski zapovednik vojske v Afriki, general Dodds, javlja iz Kotanja (zapadna Afrika) da se je zamorski kralj Belhanzin brez pogojno udal dne 25. januvara t. 1. francoskim vojakom. Odpošljejo ga v Senegal kot jetnika.

Paris 3. Pred četrtkom se predsednik Carnot nikakor ne bodo odločili o pomilovanju Vaillanta. Policijski projekturi so ovadili, da namerajo anarhisti ugrahiti katerokoli visoko osebo, da jo pridrže kot jamčevnika, da bi na ta način prisili Carnota v pomilovanje Vaillanta. Obsojenega anarhista oče je tobakarnar na otoku Corsica, Vaillant pa je nezakonski sin; poleg njega ima še tri otroke, zaradi tega ni hotel podpisati prošnje za pomilovanje na smrt obsojenega svojega sina, anarhista Vaillanta.

Peterburg 3. Zdravnički ne objavljuje več svojih poročil o zdravju carja, ker je isti že okreval.

Narodno-gospodarske zadeve.

Gnojenje vinogradov z umetnimi gnojili.

Pri nas na Primorskem ni še menda navada gaojiti polja z umetnim gnojem, vendar prinašamo tu nasvet nekega nemškega gospodarskega časopisa, po katerem se z umetnim gnojem v pomajkanju naravnega dosežajo isti in še boljši uspehi kakor pri uporabi poslednjega. Umetni gnoj je še cenejši nego naravni ter se vinograd v resnici mnogo bolje pognoji nego s hlevnim gnojem. Na podlagi mnogobrojnih poskusov se namreč vinograd najbolje pognoji ter isti najbolj rodi, ako se razmere najboljših redilnih snovi takoj odražuni, da pridejo na 6 delov kalija 2 do 3 deli fosforove kislino in 2 dela dušika. Uprav v tem razmerju srča trta iz zemlje dušik, kali in fosforovo kislino; navadni hlevni gnoj, prinašal je zemlji kalija in fosforove kislino v razmeri z dušikom v premajhnji meri. Ako se rabi toraj hlevni gnoj sam, izgubi se dober del dušika, ker ni zadost kalija in fosforove kislino, da bi dušik pridel do svoje prave veljavje. Trta pa zahteva popolnih redilnih snovi, da mora dobro vsepraviti, kojih snovi jej navadni hlevni gnoj ne podeluje. Večakovo bi je trebalo še posebej dodati kalija in fosforove kislino. Najboljša umetna gnojilo sta fosforo kisel kali in kalisalpeter. Povsod, kjer sta se rabil, pokazali so se že v prvem lotu dobiti uspehi na boljšem pridelku. Zadostno bi se vinogradi gnojili, aki bi se porabila na vsak hektar zemlje polovica navadne mere hlevskega gnoja, poleg tega po 100 kg. fosforokislega in solnitrokslega kalija. S tem gnojenjem bi se zemlji dovedlo okoli 70 kg. kalija, 14 kg. dušika in 36 kg. fosforove kislino. Uspehi bi v enakem slučaju morali biti velikanci.

Eksekutivne dražbe.

C. kr. okr. sodišče Kanal. 21. februar. t. 1. posestvo Frana Malniča iz Rodinja v uložku št. 141 iste občine, cenjeno na 1870 gld.

C. kr. okr. sodišče Podgrad. — 15. februar. in 15. marca posestvo Lovreta Bubniča iz Poljan, h. 22 v uložku št. 60 iste občine, cenjeno na 95 gld. 04 kr.

Isto sodišče. — 5. februar. in 4. marca posestvo Antona Kalčiča iz Lipa, h. 68 v uložku št. 72 in 135 zemljaniča iste občine, cenjeno na 1945 gld.

Zahvala.

Podpisano si steje v prijetno dolžnost zahvaliti se javno velezasluženom gospodu Ivanu Dolinarju, c. k. okrajnemu šolskemu nadzorniku za petor podob Janskega, katero je blagovolil podariti slovenski petorazrednici pri sv. Jakobu.

V Trstu, dne 1. svetega Ivana.

Vodstvo slov. šolo.

Trgovinski brzojavci.

Državni dolg v papirju	97.90	97.95
v srebru	97.60	97.75
Avtrijska renta v zlatu	120.15	120.45
v kronsah	97.40	97.30
Kreditna akcija	356.75	358.50
London 10 Lst.	128.—	125.80
Napoleoni	10.02%	9.98
100 mark	61.55%	61.15
100 italij. lire	43.60	43.60

Tržne cene.

(Cene se razumejo na debelo in s carino vred.)

	Cena od tor.	do tor.
Kava Mocca	100 K.	175.— 177.—
Ceylon Plant. fina	182.—	184.—
Port.	190.—	192.—
Java Malang	165.—	167.—
Portorico	184.—	186.—
Guatemala	165.—	166.—
San Domingo	160.—	162.—
Malabar Plant.	180.—	182.—
native	170.—	172.—
Laguna Plant.	176.—	180.—
native	170.—	172.—
Santos najfiniji	157.—	159.—
srednje fini	154.—	156.—
srednji	151.—	153.—
ordinar.	141.—	148.—
Rio oprani	172.—	175.—
najfiniji	158.—	159.—
srednji	152.—	154.—
Skladišče: Mt. ct. 91650.		

Sladkor Centrifugal I. vrste	100 K.	34.50	—
Concasé		36.25	36.55
v glavah		37.—	37.50
razkosan		37.75	38.—

Skladišče: Mt. ct. 8100.

R. italijanski fini	100 K.	19.—	19.50
srednji		17.75	18.25
Japan fini		17.75	18.—

srednji		—	—
Ragon extra		14.75	15.—
I.		13.75	14.—

Petrolej ruski v sodih		18.—	18.25
v zabojuh od 29 kil.		5.85	5.90

Olje italijansko najfiniji	100 K.	59.—	62.—
srednjelno		50.—	52.—

bombažno, amerik.		32.—	44.—
dalmatinsko		36.—	39.—

Limon: Mosinski		zaboj	3.—
Pomaranč.		3.—	4.—

Mandeljni Dalmatinski	100 K.	61.—	63.—
Bari		67.—	69.—

Pinjoli		80.—	82.—
Roski Dalmatinski		—	—

Pulješki		7.50	7.75
Šmokve Pulješke		12.—	12.50

Graške v vencih		13.—	13.50
Sultana		30.—	32.—

Vamperli		22.—	24.—
Glove		25.—	26.—

Pošenovke srednje velikosti		38.—	—
velike		35.—	—
male		39.—	—

Štaniki v velikih sodih		14.—	—
v %		5.—	—

Domači pridelki.		—	—
Fitol: Koka	100 K.	9.75	10.—
Mandoloni		8.75	9.—
svetlorudeči		9.—	9.25
temnorudeči		—	—
kanarček		—	—
bohinjski		9.50	9.75
beli veliki		9.25	9.50
mali		6.75	7.75
zeleni, dolgi		7.50	8.—
okrogli		6.75	7.—
mešani, hrvatski		5.50	5.75
štajerski		6.50	6.75
Maslo fino Štajersko		94.—	96.—
Ječmen št. 10		9.25	9.50
9		9.75	10.—
8		11.—	11.25
Zelje kranjsko		6.50	6.75
Repa		5.—	5.20
Krompir, Štajerski		2.70	2.90
Proso, kranjsko		9.—	—
Leča, kranjska		13.—	—
Špeh ogerski		52.—	—
Mast ogerska		58.—	59.—

Kava. Položaj nespremenjen, poprašovanje noznameno. V tem tednu prodalo se je 800 vreč Santos in 800 vreč Rio.

Sladkor. Ker so je kartel tovarn oddelil za povrašovanje con za 1/2 gld., morali so tudi načeti trgovci podražati svoje zahteve, posebno za "Pila".

Olje. Laško vrati popolnoma zan-marjeno. Živahnno povrašovanje po navadnih vrstih dalmatinskega olja po 36-37, za čisto tudi po 39-40. Isto tudi po prostih vrstih bombažnega olja po gld. 32-34.

Riz. Več nizkih cen italijanskih vrst precej živahnem prometu. Nova tržaška tovarna je začela ponujati nove angleške in Japonske vrsti za maj-juni, ali ni jih mogla prodati, kakor tudi ne Reška.

Domači pridelki. Premeško vreme vpliva tako neugodno na razprodajo, tako, da so vse vrsti brez izjemne mlačenja in brez premeta.

Trgovina.

Moka in otrobi. Moka. Padanje cene tekom meseča januarja in pa dotedenje realizacije, vplivalo so še neugodnejše na že dovolj oslabeli promet. Ako dodamo k temu še padanje cene temu pridelku od dne do dne, lahko razvidimo žalostno položenje. Kupčija in prodaja bili sti tako neznatni; samo nek ogrek malin je bilo nekaj prodal na tukajšnjem trgu, a dovolil je, da se plača proti menjici še le po treh mesecih. Iz tega siromašja je lahko razvidno, koliko dobre volje imajo prodajalci.

Otrobi. Promet je zaspan tudi na trgu v Budinješti; priznati pa se mora, da se zavtevajo večne cene za izdelek, ki se ima dostaviti v bodočnosti. V Trstu je poplavil trg Levantski izdelek, kateri pa se je prodajal od dne do dne po nižjih cenah. Konečno se je moglo kupiti Levantski otrobi celo po gld. 3.50 z vrečo vred. Vkljub temu pa drži "Economia" svoj lastni izdelek vedno še po gld. 4.50.

Drobni otrobi. Tudi v tem izdelku bila je žalostna kupčija. V tem tednu pro-

dajalo se je nekoliko Levantin-kh za dodečer t. l. priljeno po 20 do 30 kr. cene, kakor pa v minstem tednu.

Goved. Od 25. do 31. januarja t. l. se je prodajo v Trstu kavno živine: 285 volov in 111 krav in sicer 115 volov iz Kranjske, 166 iz Hrvatske in 4 domače. Pisali pa so: voli iz Kranjske po gld. 42-43; iz Hrvatske po gld. 40-41 in domače po gld. 42-43; domače krave po gld. 40-41, italijanske pa po gld. 40-41 vsaki kvintal mrtve vase.

Seno in slama. V tem tednu se je prodajo v Trstu seno I. vrste po gld. 5.25, II. vrste po gld. 3.70. Slama I. vrste po gld. 3.75, II. vrste po gld. 3.25 kvintal.

Surovo maslo, jajca in kokoši. Kranjsko maslo se je prodajo v tem tednu v partijah od 20-30 kgr. po 92-94 kr., v partijah po 30 do 50 kgr. po